

Vlaams
Parlement

ingediend op **820** (2015-2016) – Nr. 2
24 januari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Piet De Bruyn

over het voorstel van decreet

van Johan Danen

houdende bevordering van windenergie in Vlaanderen
en de rechtstreekse participatie van burgers
bij de realisatie van windturbines

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Elke Wouters;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Bart Tommelein;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Johan Danen.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Orry Van de Wauwer;
Willem-Frederik Schiltz, Sas van Rouveroi;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Documenten in het dossier:

820 (2015-2016) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 16 januari 2019 het voorstel van decreet van Johan Danen houdende bevordering van windenergie in Vlaanderen en de rechtstreekse participatie van burgers bij de realisatie van windturbines (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 820/1).

1. Toelichting

Johan Danen begint met een verwijzing naar het gedrukte document, maar voegt er meteen aan toe dat de toelichting daarin enigszins gedateerd is doordat het voorstel reeds in juni 2016 is ingediend. Ondertussen staan in Vlaanderen 531 operationele windturbines. In 2017 en 2018 zijn er respectievelijk 77 en 36 bijgekomen. Dat is goed, want klimaat staat overal ter wereld hoog op de agenda.

Om Vlaanderen klimaatbestendig te maken moet men inzetten op energie-efficiëntie, interconnectie, zon en warmte, maar ook wind. Over de bevordering van die laatste energievorm gaat het voorliggende voorstel, meer bepaald door burgers te laten participeren in energiecoöperaties. Naar schatting is 5 procent van de windturbines op die manier gebouwd, maar de fractie van de indiener wil dat aandeel optrekken. Uitgangspunt is dat de wind van iedereen is en niet van de eigenaar van de grond waarop hij waait. Op basis daarvan wil men de participatie bindend of verplicht maken.

Ook de Vlaamse Regering wil 200 bijkomende windmolens realiseren tussen 2020 en 2030. Om dat te realiseren zal ze andere dingen moeten doen dan tot nu toe. Het mag van Groen trouwens ook meer zijn. Het stelt daarom voor met een tenderprocedure te werken, die in eerste instantie mikt op een participatie van 50 procent, maar in tweede orde kan terugvallen op 30 procent als het eerste percentage niet gehaald wordt. Uiteindelijk mag de investeerder bij gebrek aan interesse bij de burgers de pot ook zelf vullen.

Het voorstel voorziet ook in uitzonderingen, met name voor bedrijven die windmolens plaatsen voor eigen gebruik. Natuurlijk mogen zij dat helemaal zelf doen. Met dit evenwichtige voorstel kan men het aantal windmolens in Vlaanderen verder laten stijgen, besluit het lid.

2. Bespreking

Andries Gryffroy erkent dat het voorstel interessante ideeën bevat. Het spreekt vanzelf dat een wereldvreemde projectontwikkelaar protest oogst en dat de slaagkans vergroot door de bevolking te betrekken. Anderzijds gaat het voorstel te ver, met name in artikel 9 over de mogelijkheid van onteigening. Het is ook in het algemeen te verplichtend. In Nederland verplicht men alleen de opmaak van een participatieplan, maar de invulling is vrij. Dat vindt hij een betere methodiek.

Verder vreest hij dat de participatieverplichtingen de kostprijs voor de exploitanten zullen verhogen, wat op zijn beurt een effect heeft op de waarde van de groenestroomcertificaten en vandaar op de energiefactuur. Zijn fractie is in de plaats daarvan voorstander van een windcorrectiecoëfficiënt, aangezien het aan de kust meer waait dan in Limburg.

Willem-Frederik Schiltz waarschuwt voor begripsverwarring tussen financiële en beleidsparticipatie van burgers. Hier gaat het om het eerste. Hij wijst erop dat sinds de indiening van het voorstel van decreet er een Windplan is opgesteld, waarin eveneens naar participatie-instrumenten wordt verwezen. Volgens het lid weet elke ontwikkelaar van windenergie vandaag dat hij een draagvlak moet zoeken en zijn ze bijna allen bereid om betrokkenheid toe te staan. Hij pleit dan

ook voor voorzichtigheid, waarbij hij aan het geval herinnert waarin een molen om technische redenen twee jaar stil lag en de participanten uit de omgeving geen rendement haalden uit hun investering. Deelname in achtergesteld kapitaal is een veel veiliger belegging dan deelname in een project zelf.

Zijn fractie is geen voorstander van complexe systemen als windrechten. Ook hij acht onteigening een brug te ver. De maatschappelijke steun voor de energietransitie zal er volgens hem ook niet door vergroten. Stimuleren, motiveren en sensibiliseren maakt veel meer enthousiasme los, gelooft hij. Wel waardeert hij de poging om burgers nauwer te betrekken en de nuttige gegevens over vogelsterfte.

Hij wijst op de inspanningen die voormalig minister Tommelein heeft gedaan om gemeenten mee aan boord te krijgen die de neiging hadden ontwikkeld om hernieuwbare energieprojecten extra te belasten of de facto negatief te adviseren, naast de herstructurering van de financieringsintercommunes. Dat volstaat volgens het lid, die ervoor pleit om eerst te kijken hoe het verder verloopt voor men nieuwe maatregelen toevoegt.

Robrecht Bothuyne vindt niet alleen de tekst maar ook het onderwerp zelf gedateerd. Nu al worden in Vlaanderen weinig of geen windturbines gebouwd zonder dat er is nagedacht over participatie en het betrekken van de omwonenden, behalve dan misschien bij grote industriële producenten met eigen afname. Volgens hem verhoogt participatie als voorwaarde voor een vergunning, de drempel voor hernieuwbare energie. Hij vreest dat het voorstel eerder afremmend werkt door de verhoging van de administratieve complexiteit met weinig reële bijdrage aan de participatie.

Johan Danen blijft erbij dat men moet streven naar een bindende financiële participatie. De bijkomende administratieve last is volgens hem gering. Op het argument van de afremming, repliceert hij met een herhaling van de bepaling dat een investeerder bij gebrek aan belangstelling ook zelf de hele investering mag doen. Hij gelooft best dat men nu al burgers betreft in informatievergaderingen, maar financiële participatie is nog altijd beperkt. Nochtans varen steden en gemeenten (als Eeklo) die ervoor kiezen, daar erg wel bij. Daarom is het interessant om dat model naar de rest van Vlaanderen over te brengen.

Over het aspect van de onteigening is hij bereid tot praten. Men heeft vandaag echter niet langer de luxe om zeer geschikte gebieden te laten blokkeren door één onwillige eigenaar. Als de Vlaamse Regering haar windenergiedoelstelling wil halen, zal ze meer moeten doen dan vandaag het geval is, onderstreept hij nogmaals.

Andries Gryffroy vindt dat de participatie vrij moet blijven, zoals bij de regeling waarbij in een extra ondersteuning wordt voorzien aan windprojecten met minstens 200 participerende burgers. Verder is het interessanter om te werken met energie-entiteiten, waardoor ook kmo-zones of retailparken als één teller kunnen worden beschouwd.

Johan Danen hoort vooral argumenten voor zijn voorstel en weinig tegenargumenten.

3. Stemming

Ter stemming gelegd worden de artikelen 1 tot en met 11, en het voorstel van decreet houdende bevordering van windenergie in Vlaanderen en de rechtstreekse participatie van burgers bij de realisatie van windturbines, als geheel, verworpen met 7 stemmen tegen 1.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Piet DE BRUYN,
verslaggever